

Nr 33.

Ankom till riksdagens kansli den 28 april 1922 kl. 1 e. m.

Utlåtande, angående vissa framställningar rörande pensioner och understöd.

Bankoutskottet får härmed avgiva utlåtande över nedannämnda till utskottet hänvisade framställningar angående vissa pensioner och understöd.

Ang. årligt understöd åt överbanmästaren J. A. Andreassons änka och minderåriga barn.

1:o) I en inom första kammaren av herr *Strutz* väckt motion nr 25 har hemställts, »att riksdagen måtte tillerkänna änkan *Beda Edvardina Andreasson, född Kumlin*, och hennes minderåriga barn *Karin Margareta* och *Gustav Elis* ett årligt understöd från och med tiden för mannens dödsfall att utgå av trafikmedel.»

Beträffande motiveringen för detta yrkande ävensom i fråga om vid motionen fogade bilagor får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att överbanmästaren vid statens järnvägar *J. A. Andreasson*, som var född den 2 januari 1841 och den 1 januari 1904 på grund av uppnådd pensionsålder avgått ur tjänsten, den 27 december 1919 avlidit, efterlämnande änka och två minderåriga barn i knappa ekonomiska omständigheter.

Jämlikt stadgandet i § 6 mom. 1 av reglementet för statens järnvägars änke- och pupillkassa äro *Andrreassons* änka och barn icke berättigade till pension, enär mannen vid äktenskapets ingående var över femtio år gammal; och upphörde *Andreasson* på denna grund jämlikt bestämmelserna i § 12 mom. 2 av då gällande reglemente för nämnda kassa redan den 1 juli 1901 att vara delägare i kassan. På grund härav och då i motionen anförda omständigheter icke syntes utskottet vara av beskaffenhet att böra föranleda ett undantag från gällande föreskrifter, har utskottet funnit sig böra avstyrka bifall till motionen.

Utskottet hemställer sålunda,

att förevarande motion I: 25 icke må av riksdagen bifallas.

2:o) I en till riksdagen avlåten den 24 februari 1922 dagtecknad proposition nr 101 har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Ang. understöd åt f. d. befattningshavare vid statens vattenfallsverk.

a) I punkt 1:o) av sagda proposition har föreslagits, att riksdagen må medgiva, att vart och ett av avlidne extra slussvakten *Johan Edvin Hallbergs omyndiga barn Erik Gunnar, Anna Sofia Elisabet och Oskar Vilhelm* må från och med den 1 januari 1922 till och med utgången av det kalenderår, under vilket barnet uppnått 18 års ålder, av statens vattenfallsverks medel uppbära ett årligt understöd av 100 kronor.

Understöd åt J. E. Hallbergs minderåriga barn.

Av utredningen i ärendet framgår, att Hallberg, som var född den 13 september 1885 och antagits i statens vattenfallsverks tjänst den 1 april 1902, hade avlidit den 27 februari 1920. Han hade under tiden 1 april 1902—16 mars 1903 tjänstgjort såsom besättningspojke å bogserbåt, under tiden 17 mars 1903—14 april 1914 varit anställd såsom diversearbetare och från och med den 15 april 1914 till sin död innehaft befattning såsom extra slussvakt. Hallberg, som i nämnda olika befattningar fullgjort sina åligganden till full belåtenhet, hade vid sin död uppburit en avlöning av 130 kronor för månad jämte dyrtidstillägg, ävensom åtnjutit förmånen av fria uniformspersedlar.

Vid sin död hade Hallberg efterlämnat änka, Elin Maria Hallberg, född den 18 januari 1892, samt tre minderåriga barn, Erik Gunnar, född den 16 februari 1916, Anna Sofia Elisabet, född den 1 december 1917, och Oskar Vilhelm, född den 6 oktober 1919.

Änkan Hallberg, vilken enligt intyg av ordföranden i stadsfullmäktige i Trollhättan vore medellös, hade hos vattenfallsstyrelsen gjort framställning om pension för sig och sina barn.

Statskontoret, som avgivit utlåtande i ärendet, har därvid framhållit, att riksdagen visserligen i några fall beviljat understöd att utgå av statens vattenfallsverks medel åt änkor efter extra befattningshavare vid Trollhätte kanalverk, men att det i dessa fall alltid varit fråga om änkor, som på grund av framskriden ålder och sjuklighet ej förmått att genom arbete försörja sig. Änkan Hallberg hade däremot ännu icke uppnått

30 års ålder och vore, så vitt handlingarna utvisade, fullt arbetsduglig; och ansåge statskontoret vid sådant förhållande anledning icke föreligga att åt henne söka utverka någon pension. Enär det emellertid av handlingarna måste anses framgå, att änkan Hallberg under barnens minderårighet vore för familjens uppehälle och barnens uppfostran i behov av ekonomiskt understöd, och i betraktande av att slussvakten Hallberg avlidit under anställning i statens tjänst och att hans arbete erhållit gott vitsord, syntes billigheten bjuda, att något understöd bereddes familjen. Detta borde lämpligen lämnas i form av ett bidrag å förslagsvis 100 kronor årligen för vart barn till uppnådd ålder av 18 år.

Departementschefen har för egen del anfört följande:

»På grund av vad i ärendet förekommit anser jag mig böra tillstyrka, att årliga understöd tilldelas makarna Hallbergs minderåriga barn. Understöden torde, i enlighet med vad statskontoret föreslagit, böra bestämmas till 100 kronor för vart och ett av barnen, att utgå från och med den 1 januari 1922 intill utgången av det år, under vilket barnet uppnått 18 års ålder.»

Beträffande den i ärendet lämnade utredningen i övrigt får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet.

*Motion
II: 203.*

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft en inom andra kammaren av herr *Hansson* i Trollhättan väckt motion nr 203, vari hemställts,

»att riksdagen måtte med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 101 punkt I besluta,

att avlidne extra slussvakten i Trollhättan Johan Edvin Hallbergs änka må från och med den 1 januari 1922 så länge hon förbliver i sitt änkestånd uppbära av statens vattenfallsverk ett årligt understöd av 240 kronor,

att vart och ett av barnen Erik Gunnar, Anna Sofia Elisabet och Oskar Wilhelm må från och med den 1 januari 1922 till och med utgången av det kalenderår under vilket barnet uppnått 18 års ålder av statens vattenfallsverks medel uppbära ett årligt understöd av 100 kronor.»

Beträffande motiveringen för detta yrkande tillåter sig utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet.

Under erinran att innevarande riksdag i tre liknande fall, efter hemställan av utskottet (utlåtande nr 21, punkterna 22:o och 24:o samt utlåtande nr 22, punkt 4:o), medgivit, att såsom uppfostringsbidrag för

efterlämnade minderåriga barn finge utbetalas årliga understöd till belopp av 100 kronor, att utgå till och med det kalenderår, under vilket barnet uppnådde 18 års ålder, får utskottet hemställa,

att riksdagen, med avslag å förevarande motion II: 203, må bifalla Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

b) Under punkt 2:o) har hemställts, att riksdagen må medgiva, att förre arbetaren vid statens vattenfallsverksarbeten i Trollhättan *Anders Falk* må från och med månaden näst efter den, under vilken han erhöll avsked som arbetare vid nämnda arbeten, under sin återstående livstid åtnjuta ett årligt understöd av 100 kronor, att utgå av det under elfte huvudtiteln uppförda ordinarie förslagsanslaget till pensionering av förmän och arbetare vid statens järnvägsbyggnader samt statens vattenfallsverks byggnadsavdelning.

Understöd åt
A. Falk.

Av utredningen i ärendet framgår, att Falk vid två tillfällen under sitt arbete vid Trollhätte kanal- och vattenverk samt kanal- och kraftverksbyggnaderna därstädes varit utsatt för olycksfall och härför åtnjuter ersättning med 81 kronor årligen. Härjämte uppbär Falk årliga understöd dels från Vadstena krigsmanshuskassa med 100 kronor, dels från invalidhusfonden med 15 kronor samt allmän pension med 151 kronor om året, alltså sammanlagt 347 kronor årligen.

Beträffande utredningen i övrigt får utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet.

Mot Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag, som avser att bereda Falk ett ytterligare årligt understöd av 100 kronor, har utskottet icke funnit anledning till erinran och hemställer alltså,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

3:o) I en till riksdagen avlåten, den 17 februari 1922 dagtecknad proposition nr 92 har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att städerskan hos postsparbanken *Johanna Christina Nilsson* må från och med månaden näst efter den, varunder hon lämnar sin anställning hos postsparbanken, under sin återstående livstid, så länge hon förbliver ogift, åtnjuta ett årligt understöd av fyrahundra femtio kronor, att utgå av postsparbankens medel.

Ang. beredande av årligt understöd åt städerskan vid postsparbanken *Johanna Christina Nilsson*.

I fråga om utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till ovan nämnda statsrådsprotokoll.

Utskottet har icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer sålunda,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts ifrågasvarande proposition.

Stockholm den 28 april 1922.

På bankoutskottets vägnar:

K. J. GUSTAFSSON.